

GRAT (17) *sb m*

-ã- (8), -a- (1); -ã- : -a- *KrowObr* (1 : 1).

sg N grát (4). \diamond *L* gráci(e) (1) *Murm*, grátu (1) *Mymer*¹. \diamond *pl N* gráty (4). \diamond *G* grátow (4); -ów (1), -o)w (3). \diamond *A* gráty (2). \diamond *I* grátami (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

Sprzęt; *supellex Murm*, *Mymer*¹, *BartBydg*, *Vulg*, *Cn*; *utensilia Murm*, *BartBydg*; *capsa Mącz* (17) :

a. *Używany w gospodarstwie domowym; czasem może oznaczać wyprawę żony* (10) : *Do Coquina et supellectilibus. Von der kuchen vnd haußzrod. O kuchni y rozlicnym gratu. Mymer*¹ 28v; *ták yáko to wyęc pópolicye chełpyą fie byále głowy s fwyh gratow/ ífat/ y chuft byályh GliczKsiąż C6v; Leop 2.Par 20/25; Mącz 225c.*

Wyrażenie: »domowy grat« [*szyk 4 : 1*] (5): *De varia suppellectile. Von mancherley hans rott. O Graczye domowym. Murm 138, 138; Mymer*¹ [29²]v; *Utensilia, omnia in domo necessaria, supellectilia, domove grathy BartBydg 174, 154.*

Szereg: »grat, (i) szczebrzuch« (2): *BartBydg 154*; *Kiedy zoná ktorego kolwie Miefzczániná z swiátá zeydzie [...]: Thedy wízytek Grat y fcebrzuch ktorym kolwiek imieniem może być miánowány / ná żadnego infzego/ iedno ná Mężá y dzieci iey [...] ma przyśłufzeć GroicPorz gg3.*

b. *Używany przy ceremoniach kościelnych [może iron.]* (3) : *Ornat/ Kelich/ Ampuli Pulpity Perłowe Sutły [!] Rozmayte Apparaty I te ynífie drobne graty Znac yś niemało Kołtnią Niewiem iák to offaczuią RejKup aa5v; Do Ornatow y do infzych kościelnych grátow ták mowicie/ kiedy ie thefz fwięćicie. KrowObr 106, 100v.*

c. *Używany w wojsku* (1) : *Impedimenta exercitus, Wíziftki woyenne graty/ wozy/ tłumoki/ namioty/ etc. Mącz 294b.*

d. *Stare rzeczy, rupiecie; seruta Mącz, Cn; frivola, operulae, vilis supellex Cn* (3) :

Wyrażenie: »stare graty« (3): *Scruta, Stáre graty yáko íą ítáre żelázá/ ízáty/ ízmáciská ítáre ísprzęty domowe. Mącz 376b, 376b; Calep 635b.*

Synonimy: *sprzęt, statki, szczebrzuch; c. impedymet; d. haraburda.*

Cf GIERADA, 2. GRODA